



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Jana Šanci a soudců Petra Kobyvky a Petra Polácha v právní věci žalobce **NEZÁVISLÉ SOCIÁLNĚ EKOLOGICKÉ HNUTÍ, místní skupina Brno**, Údolní 44, Brno, právně zastoupeného Mgr. Luděkem Šikolou, advokátem AK Brno, Dvořákova 13, proti žalovanému **Magistrátu města Brna**, Malinovského nám. 3, Brno, o přezkoumání rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

I. Sdělení Magistrátu města Brna, odbor územního a stavebního řízení, ze dne 3.1.2006, č.j.: OÚSŘ U 05/63868/Do, a sdělení Úřadu městské části města Brna, Brno-Židenice, odbor výstavby a územního plánování, ze dne 10.10.2005, č.j.: STU/05/0500788/000/001, **se z r u š u j í** pro vady řízení a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen do tří dnů od právní moci rozsudku zaplatit žalobci na účet jeho právního zástupce Mgr. Luděka Šikoly náhradu nákladů řízení v částce 4.150,- Kč.

O d ů v o d n ě n

Shora uvedeným sdělením ze dne 3.1.2006, které má povahu rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s.ř.s., žalovaný nevyhověl odvolání žalobce proti sdělení ÚMČ MB, Brno-Židenice, odboru výstavby a územního plánování ze dne 10.10.2005, č.j.

STU/05/0500788/000/001, kterým bylo žalobci sděleno, že není účastník stavebního řízení ohledně „Centra obchodu a služeb Kaufland“. Žalovaný ve sdělení ze dne 3.1.2006 zdůraznil, že se žalobce domáhá účastenství ve stavebním řízení, a to po již pravomocně ukončeném územním řízení, přičemž v územním řízení je předmětem vlastní umístění stavby, což je otázka zásadní i z hlediska ochrany přírody a krajiny. V územním řízení žalobce účastníkem nebyl. Ve stavebním řízení se již rozhodují pouze otázky stavebně technického charakteru. Stavební úřad v dané věci vycházel z vyjádření od všech tří stupňů orgánů na úseku ochrany přírody a krajiny: z městské části, Magistrátu města Brna a z Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Jen tyto orgány jsou kompetentní posoudit, zda jsou dotčeny zájmy chráněné zákonem na jejich úseku či nikoli. Z jejich vyjádření je zřejmé, že tyto zájmy předmětným stavebním záměrem dotčeny nejsou. Pokud jde o kácení stromů, ohledně toho bylo vedeno řízení podle zákona č. 114/1992 Sb., přičemž podle údajů z příslušného orgánu ochrany přírody a krajiny žalobce byl v tomto řízení obeslán a byla mu nabídnuta možnost účastenství ve smyslu ust. § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 114/1992 Sb.“). Kácení stromů bylo tedy řešeno v samostatném řízení, přičemž žalobce neprojevil zájem o toto řízení, kde šlo o ochranu stromů, tedy o ochranu přírody a krajiny. Žalobce není účastníkem předmětného stavebního řízení přímo ze zákona (§ 70 zákona č. 114/1992 Sb.). Účastenství žalobce z hlediska ust. § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, vzhledem k absenci dotčených zájmů ochrany přírody a krajiny (což vyplývá ze stanovisek orgánů ochrany přírody a krajiny) vůbec nemohlo vzniknout a nebylo koho z řízení vylučovat. Na žalobce se dle ust. § 14 odst. 1 věty za středníkem zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů nevztahuje, na rozdíl od ust. § 14 odst. 2 správního řádu (v dané věci pak ust. § 59 odst. 1 písm. c) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „stavební zákon“)). Účastenství v řízení až do okamžiku, než se prokáže opak – tedy až do okamžiku vyloučení – se vztahuje pouze na účastníky – jejichž práva nebo právem chráněné zájmy mohou být dotčeny. To však není případ občanských sdružení, jejichž postavení v řízení vyplývá ze zvláštních zákonů, a nikoliv ze skutečnosti chránění subjektivních práv nebo zájmů, jak je tomu u subjektů daných v ust. § 14 odst. 1 správního řádu.

Proti tomuto rozhodnutí byla podána žaloba, ve které žalobce mimo jiné uvedl, že v roce 2004 proběhlo k záměru „prodejna Kaufland mezi ulicemi Koperníkova – Lazaretní a Bubeníčková“ zjišťovací řízení podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. V roce 2005 proběhlo územní řízení na předmětnou stavbu, přičemž žalobce nebyl v rozporu se zákonem č. 114/1992 Sb. informován a nebyla mu umožněna účast ve stavebním řízení. V roce 2005 bylo v lokalitě na základě rozhodnutí odboru správy majetku – referátu životního prostředí ÚMČ Brno-Židenice pokáceno asi 140 vzrostlých stromů a žalobce nebyl opět v rozporu se zákonem č. 114/1992 Sb. o řízení informován a nebylo mu přiznáno postavení účastníka řízení. Poté, co se žalobce dozvěděl, že je vedeno stavební řízení na předmětnou stavbu, přihlásil se ve lhůtě podle ust. § 70 zákona č. 114/1992 Sb. do řízení jako účastník. Dne 10.10.2005 vydal stavební úřad sdělení o tom, že žalobci nepřiznává postavení účastníka řízení, proti tomuto sdělení se žalobce odvolal a žalovaný o tomto odvolání rozhodl sdělením ze dne 3.1.2006, které je napadeno žalobou, včetně prvostupňového rozhodnutí. Žalobce splnil podmínky dané ust. § 70 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. a oznámil také svou účast v předmětném řízení stavebnímu úřadu do 8-mi dnů poté, co se o zahájení řízení dozvěděl. Možnost dotčení zájmů ochrany a přírody chráněné podle zákona č. 114/1992 Sb. lze vyčíst z podkladů stavebního úřadu, žalovaného a DOSS (dotčených orgánů státní správy) k řízení. Žalobce považuje za klíčový fakt, byť jde o skutečnost formálně vázanou na jiné správní řízení, že v lokalitě stavby bylo vykáceno asi 140 vzrostlých stromů. Dále, nelze

pochybovat o tom, že v lokalitě je a) dotčena dřevina – jerlín japonský, přičemž referát životního prostředí Úřadu městské části města Brna, Brno-Židenice, uplatnil konkrétní podmínky k její ochraně ve stavebním řízení a stavební úřad je zahrnul do rozhodnutí, b) šlo o lokalitu se starou ekologickou zátěží, c) v lokalitě se nachází artézská studna, d) součástí záměru je parkoviště a další prostory, které jsou způsobilé zatížit své okolí ropnými látkami, e) jde částečně o lokalitu umístěnou v zátopovém území, a f) součástí záměru jsou sadové úpravy, tyto úpravy jsou zahrnuty do podmínek rozhodnutí. Žalovaný a stavební úřad porušili žalobcovu právo na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a jeho právo na zákonný postup orgánu státní moci (čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) tím, že nevedli ve věci práva žalobce na účast ve stavebním řízení správní řízení podle zákona. Žalobce se díky interpretaci stavebního úřadu a žalovaného ocitá ve zcela neústavní situaci, kdy je mu znemožněno navrhnout důkazy svědčící o tom, že je dán skutkový stav zakládající jeho účastenství, je mu znemožněno seznámit se se spisem, podklady, resp. vyjádření DOOS, na které odkazuje stavební úřad a žalovaný, nejsou žalobci přístupné, o jeho právo se nevede řízení, nerozhoduje se a není možné se odvolávat. Tento postup je v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a tedy s právem každého na zákonem stanovený postup při rozhodování o jeho právech a povinnostech.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl odmítnutí žaloby, neboť předmětem žaloby není rozhodnutí, nýbrž pouhé sdělení. Ze soudního přezkumu jsou přitom podle § 70 písm. a) s.ř.s. vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími. Zároveň není splněno kritérium § 65 s.ř.s. Žalovaný také zopakoval důvody uvedené v jeho sdělení ze dne 3.1.2006 a dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7.12.2005, č.j. 3 As 8/2005-118.

Na vyžádání soudu bylo Úřadem městské části města Brna, Brno-Židenice, odboru výstavby a územního plánování, zasláno stavební povolení ze dne 19.10.2005, č.j.: STU/05/0500712/000/002, kterým byla povolena stavba Centrum obchodu a služeb – prodejna Kaufland. V bodě 13. stanovených podmínek pro provedení stavby (str. 4 stavebního povolení) je uvedeno, že u stávajících dřevin mimo jiné „jerlín japonský bude v maximálně možné míře chráněna kořenová zóna dřevin, strom bude chráněn před mechanickým poškozením a v kořenovém prostoru nebude snížen ani zvýšen terén odkopávkami nebo navážkou. Kolem stromu bude ke kolaudaci stavby provedena konečná úprava, zamezující nahrnutí zeminy (např. skruže včetně obrubníků a ochranná mříž) a zamezující zatékání kontaminované dešťové vody ke kmeni stromu.“ Dále je v této podmínce č. 13 uvedeno, že ochrana stromu při výstavbě musí být provedena podle ČSN – DIN 18905. V podmínce č. 14 tohoto stavebního povolení je uvedeno, že „sadové úpravy budou provedeny v souladu s ověřenou projektovou dokumentací odbornou zahradnickou firmou k termínu kolaudace“.

Ve správním spise se nachází rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno-Židenice, referátu životního prostředí, ze dne 7.3.2005, č.j. OSM/ŽP/92/05, kterým mimo jiné nebylo povoleno v souvislosti s výstavbou prodejny Kaufland kácení borovice černé a jerlínu japonského, a to z důvodu, že mají nenahraditelnou ekologickou hodnotu nebo nejsou přímo dotčeny stavbou. U jerlínu japonského je v předmětném rozhodnutí uvedeno, že je nutné provedení úpravy koruny tak, aby větve neohrožovaly provoz na komunikaci a parkovišti, osazení ochranné mříže a vybudování dešťových vpustí k odvedení znečištěných dešťových vod z komunikace. Z toho je podle názoru soudu patrné, že jerlín japonský je dotčen stavbou, a proto se na něj vztahuje úsudek DOSS, že má nenahraditelnou ekologickou hodnotu.

Podle ust. § 2 odst. 2 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ochrana přírody a krajiny podle tohoto zákona se zajišťuje zejména ochranou dřevin rostoucích mimo les.

Podle ust. § 70 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. občanské sdružení nebo jeho organizační jednotka, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny, je oprávněno, pokud má právní subjektivitu, požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby bylo předem informováno o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona. Tato žádost je platná 1 rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně. Musí být věcně a místně specifikována.

Podle ust. § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. občanské sdružení je oprávněno za podmínek a v případech podle odst. 2 účastnit se správního řízení, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů od zahájení řízení orgánem státní správy, který řízení zahájil; v tomto případě má postavení účastníka řízení.

Krajský soud v Brně přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, stejně tak i řízení, které předcházelo jeho vydání, a to v rozsahu žalobních bodů, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Přitom rozhodl o věci samé bez jednání v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s., když shledal podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Předně žalobce je občanským sdružením, resp. jeho organizační jednotkou, která splňuje kritéria ust. § 70 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. pokud jde o obsah stanov a rovněž podanou žádost. Žalobce v žalobě tvrdí, že písemně požádal stavební úřad, aby byl předem informován o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle citovaného zákona. Toto tvrzení nebylo žalovaným zpochybněno, soud má proto zato, že žádost ve smyslu ust. § 70 odst. 2 citovaného zákona byla podána. Mimo to ve správním spise se nachází přípis žalobce ze dne 21.7.2005, označený jako věc: oznámení účasti ve stavebním řízení na výstavbu „Centra obchodu a služeb Kauflad“.

Z rozhodnutí Úřadu Městské části města Brna, Brno-Židenice, referátu životního prostředí, ze dne 7.3.2005, č.j. OSM/ŽP/92/05, je patrné, že tento úřad má zato, že jerlín japonský má nenahraditelnou ekologickou hodnotu. Jestliže tento dotčený orgán státní správy má zato, že jerlín japonský má nenahraditelnou ekologickou hodnotu, přičemž je jeho rozhodnutí zohledněno v podmínce č. 13 stanovené pro provedení stavby v předmětném stavebním povolení ze dne 19.10.2005, zastává soud názor, že je naplněna podmínka daná v ust. § 2 odst. 2 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb., týkající se ochrany dřevin rostoucích mimo les. Z rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno-Židenice, referátu životního prostředí, ze dne 7.3.2005 i z uvedeného stavebního povolení je jednoznačně patrné, že existuje v daném řízení možnost dotčení zájmu ochrany přírody a krajiny, tak jak jsou vymezeny v ust. § 2 odst. 1 a 2 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb.

Vykácení přibližně 140 vzrostlých stromů nemá na účastenství žalobce ve stavebním řízení vliv, neboť za účelem vykácení těchto stromů bylo vedeno jiné samostatné správní řízení, kde měl žalobce možnost být účastníkem řízení.

Pokud jde o žalobní body uvedené v žalobě v části III. pod písmeny b) až f), tyto body nijak žalobcem nebyly blíže konkretizovány, zejména žalobce netvrdí, že by spadaly pod ust. § 2 odst. 1, odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. Uvedené žalobní body, resp. skutečnosti v nich tvrzené, nelze podřadit pod ust. § 2 odst. 1, odst. 2 citovaného zákona, což platí i o sadových

pokračování

30 Ca 47/2006-55

úpravách, byť jsou zahrnuty do podmínky č. 14 daného stavebního povolení. Možnost dotčení zájmů ochrany přírody a krajiny v tomto směru ze spisového materiálu sama o sobě nevyplyvá. V této souvislosti soud rovněž odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7.12.2005, č.j. 3 As 8/2005-118, www.nssoud.cz, ve kterém je mimo jiné uvedeno, že účast občanských sdružení podle ust. § 70 zákona č. 114/1992 Sb. nelze vykládat natolik široce, že by se vztahovala na jakoukoliv složku životního prostředí, nýbrž toliko na složky životního prostředí chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny.

S ohledem na shora uvedené závěry soud vyhověl žalobě, když dospěl k závěru, že je zde dána možnost dotčení zájmů ochrany a přírody chráněných zákonem č. 114/1992 Sb. ohledně jerlínu japonského. Se žalobcem proto mělo být jednáno ve stavebním řízení jako s účastníkem řízení (§ 59 odst. 1 písm. c) stavebního zákona za použití ust. § 70 odst. 2, 3 zákona č. 114/1992 Sb.). Vzhledem k tomu soud sdělení uvedená ve výroku rozsudku, tj. sdělení žalovaného i prvostupňového správního orgánu zrušil a věc vrátil žalovaného k dalšímu řízení. Tím, že správní orgány nedaly žalobci možnost účastnit se stavebního řízení došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.).

Byť rozhodnutí správních orgánů jsou formálně označena jako sdělení, materiálně jde o rozhodnutí podle ust. § 65 odst. 1 s.ř.s., kterými nebylo žalobci přiznáno účastenství ve stavebním řízení. Meritum soudního přezkumu je zde rozhodnutí o nepřiznání účastenství v řízení nikoli přezkum stavebního řízení, tudíž aplikace § 65 odst. 2 s.ř.s. nepřichází v úvahu.

Protože žalobce byl zcela úspěšný ve věci, přísluší mu náhrada nákladů řízení podle ust. § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. Náklady řízení představují zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč, náklady právního zastoupení za dva úkony právní služby po 1.000,- Kč a dva režijní paušály po 75,- Kč podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (převzetí věci a podání žaloby). Soud proto rozhodl tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na účet jeho právního zástupce Mgr. Ludka Šikoly náklady řízení v celkové částce 4.150,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, lze podat opravný prostředek (kasační stížnost podle ust. § 102 a násl. s.ř.s.) do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2, 4 s.ř.s.).

V Brně dne 29.10.2007

Za správnost vyhotovení:
Eva Drlová




Jan Šanca, v.r.
předseda senátu